



## Advies nr 44/2013 van 2 oktober 2013

**Betreft:** Adviesaanvraag betreffende het voorontwerp van Decreet tot wijziging van sommige bepalingen van de Code wallon de l'Action sociale et de la Santé" (Waals Wetboek van Sociale Actie en Gezondheid), betreffende de sociale akkoorden van de non-profitsector (CO-A-2013-038)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van Mevrouw Eliane Tillieux, Minister van Gezondheid, Sociaal werk en Gelijke kansen, ontvangen op 18/07/2013;

Gelet op de bijkomende informatie, ontvangen op 13/08/2013;

Gelet op het verslag van mevrouw Séverine Waterbley;

Brengt op 2 oktober 2013 het volgend advies uit:

## I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. Het voor advies aan de Commissie voorgelegde voorontwerp van Decreet beoogt een jaarlijkse verplichte inzameling van persoonsgegevens bij de werkgevers van de "non-profitsector" onder de bevoegdheid van het Waalse Gewest (operatoren van het sociaal- en gezondheidsbeleid<sup>1</sup>) om een databank te bevoorraden waarvan het beheer zal waargenomen worden door het Operationeel Directoraat-Generaal Plaatselijke Besturen, Sociale Actie en Gezondheid (DGO 5) van de Waalse Overheidsdienst.
2. Hiermee wil de Waalse regering kunnen beschikken over een evaluatie-instrument voor haar beleid ter zake om de voorbereiding, afsluiting en opvolging te verzekeren van akkoorden met de non-profitsector die een nauwkeurige budgettering vergen van de nodige middelen die moeten worden vrijgemaakt. Dit instrument zal eveneens ter beschikking van de sociale partners worden gesteld. Het zal de DGO 5 eveneens toelaten de subsidies te berekenen die moeten toegekend worden aan de erkende operatoren.
3. De oprichting van dit instrument is het gevolg van de budgettaire problemen die ontstonden naar aanleiding van de non-profit-akkoorden 2007-2009 die in 2011 dienden geherfinancierd te worden.
4. Om de aanspraken in het raam van de akkoorden van de non-profitsector te kunnen evalueren alsook de genomen maatregelen te kunnen budgetteren dienst men te kunnen beschikken over nauwkeurige informatie over alle werknemers van de betrokken sectoren. Momenteel beschikt de administratie slechts over informatie over de gesubsidieerde werknemers. Welnu, de maatregelen die genomen worden in het raam van de non-profit-akkoorden zijn van toepassing op alle medewerkers die belast zijn met de taken die uitgevoerd worden in het raam van die akkoorden, ongeacht of zij al dan niet gesubsidieerd zijn.

## II. ONDERZOEK

5. De door de opgerichte databank beoogde doeleinden zijn opgesomd in artikel 43/2, § 2 van het ontwerp. Zij beogen het toelaten van: (vrije vertaling)

*"1° de financiële evaluatie van de aanspraken van de sociale partners;*

---

<sup>1</sup> Momenteel gaat het om de *services de santé mentale, des centres de planning et de consultation familiale et conjugale, des centres de service social, des centres de coordination de soins et de l'aide à domicile, des centres de télé-accueil, des services d'aides aux justiciables, des espaces rencontres, des associations de santé intégrée, des associations spécialisées en assuétudes, des services d'insertion sociale, des services agréés d'aide aux familles et aux aînés, des maisons d'accueil et maison de vie communautaire, des centres régionaux d'intégration visés par le décret du 4/07/1996 relatif à l'intégration des personnes étrangères ou d'origine étrangère*

*2° het voeren van de onderhandelingen met het oog op de ondertekening van de kaderovereenkomsten en onderhandelingsprotocollen waarvan sprake in artikel 43/12, 1° en §2, 1°;*

*3° het opstellen van de begroting voor de voorziene maatregelen, met inbegrip van de verdeling van de enveloppes tussen de goedgekeurde sectoren en, binnen elke sector, tussen de erkende diensten;*

*4° het uitstippelen van nieuwe beleidslijnen in de betrokken sectoren;*

*5° de jaarlijkse evaluatie van deze maatregelen met de sociale partners".*

In artikel 43/3 van het ontwerp wordt verduidelijkt dat de gegevensverwerking (vrije vertaling) *op z'n minst zal toelaten:*

- *Het aantal voltijdse equivalenten (FTE) te bepalen voor alle door artikel 43/12 bedoelde sectoren, het aantal FTE per goedgekeurde sector en het aantal werknemers per erkende dienst;*
- *Het aantal werknemers te bepalen voor al de sectoren betrokken bij de maatregelen bedoeld in artikel 43/7, het aantal werknemers per goedgekeurde sector en het aantal werknemers per erkende dienst;*
- *Het aantal voltijdse equivalenten (FTE) te bepalen en het aantal werknemers per functie en per financieringsbron;*
- *De verdeling per sector te bepalen tussen arbeiders en bedienden;*
- *De verdeling per sector te bepalen tussen mannen en vrouwen;*
- *Het aantal voltijdse en deeltijdse werknemers te bepalen, per sector, functie en oorsprong van de financiering;*
- *De leeftijd en de anciënniteit van de werknemers te bepalen;*
- *De loonmassa per sector te bepalen;*
- *De plaats te bepalen die wordt voorbehouden aan de opleiding in de sectoren en in de schoot van iedere dienst".*

6. Deze doeleinden zijn beheerdoeleinden aangezien de gegevens zullen toelaten de budgetten te bepalen die toegekend worden aan de non-profitsector en eens de begrotingsenveloppes zijn goedgekeurd zullen de gegevens dienen voor het berekenen van de jaarlijkse subsidie van iedere betrokken dienst (waarbij de subsidies afhangen van de kenmerken van de werknemers).
7. De Commissie stelt vast dat de aldus omschreven doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. Om zijn opdracht van openbare dienst te vervullen dient de Waalse regering inderdaad te voorzien in betrouwbare instrumenten om haar beleid te evalueren en te anticiperen op de budgettaire impact ervan. De administratie

moet eveneens kunnen beschikken over de noodzakelijke gegevens voor het berekenen en het toekennen van de subsidies (art. 5, e) WVP).

8. De persoonsgegevens die zullen worden ingezameld worden opgesomd in artikel 43/4 van het ontwerp. Naast de gegevens met betrekking tot de erkende diensten van de betrokken sectoren worden persoonsgegevens ingezameld van de werknemers van deze diensten. Het gaat om identificatiegegevens alsook om gegevens verbonden aan hun functie (wekelijks arbeidsregime, functie(s), goedkeuring(en), weddeschaal, erkende anciënniteit, arbeiders- of bediendenstatuut, oorsprong(en) van de financiering, gepresteerde oncomfortabele uren die aanleiding geven tot een weddesupplement, gevolgde opleiding(en)).
9. Deze rechtstreeks identificeerbare gegevens zullen in de databank worden opgenomen (Rijksregisternummer, naam, voornamen, geboortedatum) om de administratie toe te laten de kwaliteit ervan te controleren en indien nodig de gegevens betreffende dezelfde personen te raadplegen in de authentieke bronnen (Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, ...).
10. Aangezien het identificatienummer van het Rijksregister eveneens deel uitmaakt van de gegevens die in de databank worden opgenomen zal de DGO 5 voorafgaand aan de inzameling een machtigingsaanvraag moeten indienen bij het Sectoraal comité van het Rijksregister. Uit opzoekingen verricht door het secretariaat blijkt immers dat deze DGO 5 niet gemachtigd is om dit nummer te gebruiken.
11. Voor het overige lijken de gegevens noodzakelijk en relevant voor het verwezenlijken van de beoogde doeleinden. Het noodzakelijk karakter wordt overigens voldoende gerechtvaardigd in het commentaar bij artikel 8 in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.
12. Het voorontwerp van decreet duidt de DGO Plaatselijke besturen, Sociale Actie en Gezondheid aan als verantwoordelijke voor de verwerking van de toekomstige databank (art. 43/2 § 3 van het ontwerp). Zodoende werd voldaan aan de wettelijke verplichting van artikel 1, § 4 , 2<sup>de</sup> lid van de Privacywet. Aangezien de DGO 5 belast is met de subsidiëring en controle van openbare en private instellingen inzake sociale actie en gezondheid lijkt deze keuze overigens oordeelkundig.
13. In de schoot van de administratie zullen de toegangsvoorwaarden geval per geval moeten aangepast worden in functie van de beoogde doeleinden. Uit de bijkomende informatie

die ontvangen werd van de afgevaardigde ambtenaar blijkt immers dat, naast de raadplegingen van de authentieke bronnen die kunnen plaatsvinden om de databank te bevoorraden met de identificatiegegevens van de betrokken werknemers en de controles op de subsidies door de inspecteurs die daartoe nood hebben aan de individuele gegevens van de betrokken werknemers, de ambtenaren van de DGO 5 geen functionele behoefte hebben aan een toegang tot de brutogegevens van de databank. Een toegang tot de gecodeerde<sup>2</sup> gegevens volstaat voor het vaststellen van de toe te kennen subsidies alsook voor het beantwoorden van vragen om statistische informatie in het raam van de onderhandeling van akkoorden met de non-profitsector. De ambtenaren van de DGO 5 behandelen immers geen dossiers die aanleiding geven tot individuele beslissingen jegens werknemers. Bijgevolg beveelt de Commissie aan dat een bepaling aan het ontwerp van decreet zou toegevoegd worden die stelt dat enkel de ambtenaren die gemachtigd zijn om in te staan voor de bijwerking van de databank alsook de inspecteurs belast met de controle op de subsidies en die nominatief aangeduid of behoorlijk gemachtigd werden door de directeur-generaal van de DGO, toegang zullen hebben tot alle brutogegevens en gegevens op naam van de werknemers van de erkende diensten.

14. Artikel 43/5 van het ontwerp bepaalt de personen bij wie de jaarlijkse verplichte inzameling van gegevens zal uitgevoerd worden en stelt dat de diensten die geen gevolg zouden verlenen aan de verplichte informatieverstrekking geen subsidies meer zullen krijgen in het jaar dat onmiddellijk volgt op het jaar van de gegevensinzameling. Om een passende voorzienbaarheid te verlenen aan deze verplichte gegevensinzameling is het aangewezen de soorten diensten te specificeren die onderworpen zullen worden aan deze verplichte mededeling van persoonsgegevens.
15. Volgens de informatie die ontvangen werd van de afgevaardigde ambtenaar zullen de gegevens, indien ze beschikbaar zijn, bij voorkeur opgevraagd worden bij bestaande authentieke bronnen in plaats van over te gaan tot rechtstreekse inzameling. De Commissie sluit zich aan bij dit beginsel aangezien dit bovendien een garantie vormt voor de kwaliteit van de gegevens. Bijgevolg dient artikel 43/5 van het ontwerp aangepast te worden en te stellen dat dit geldt onder voorbehoud van toepassing van artikel 6 van het samenwerkingsakkoord van 23 mei 2013 tussen het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap krachtens hetwelk de openbare overheden die gemachtigd zijn om authentieke gegevens te raadplegen via de Kruispuntbank voor gegevensuitwisseling, de

---

<sup>2</sup> De codering zal gebeuren door toedoen van de Kruispuntbank voor gegevensuitwisseling die werd opgericht door het samenwerkingsakkoord van 23 mei 2013 tussen het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap. De gecodeerde gegevens zijn noodzakelijk aangezien de DGO 5 voor de berekening van de subsidies iedere werknemer moet kunnen individualiseren zonder echter zijn juiste identiteit te kennen. De subsidies worden immers berekend op basis van individuele parameters van iedere werknemer (functie, weddenschaal, anciënniteit).

gegevens niet meer rechtstreeks mogen opvragen bij andere openbare overheden of gebruikers.

16. In dit verband herinnert de Commissie eraan dat de inzameling van gegevens bij authentieke bronnen slechts mogelijk is na machtiging door de bevoegde instanties (Sectorale comités opgericht bij de Privacycommissie, Commission Wallonie-Bruxelles de contrôle des échanges de données).
17. Artikel 43/6 bepaalt de organismen die over een toegang tot de gegevens zullen kunnen beschikken. Er werd bepaald dat de Regering over een algemene toegang tot de gecodeerde gegevens zal beschikken en dat de representatieve syndicale en patronale organisaties zullen beschikken over een toegang tot de samengevoegde en geanonimiseerde gegevens.
18. Wat de toegang door de Regering betreft blijkt uit de informatie ontvangen van de afgevaardigde ambtenaar dat deze mededelingen van gegevens zullen gebeuren via de Kruispuntbank voor gegevensuitwisseling en dat aan de meeste vragen van de Regering tijdens onderhandelingen kan worden voldaan via de mededeling van samengevoegde anonieme gegevens. In sommige gevallen (noodzaak tot het volgen van het traject van fysieke personen met specifieke kenmerken over verschillende jaren – turn-over analyse...), zullen niettemin gecodeerde gegevens noodzakelijk zijn. De Commissie neemt hiervan akte maar oordeelt dat indien longitudinale studies moeten uitgevoerd worden om de vragen van de Regering te beantwoorden, deze moeten gebeuren op het niveau van de DGO 5 en dat het resultaat aan de Regering moet meegedeeld worden onder vorm van anonieme en samengevoegde gegevens. Artikel 43/6 1<sup>ste</sup> streepje dient bijgevolg aangepast te worden d.m.v volgende formulering: de Regering zal, indien zij deze nodig heeft voor het verwezenlijken van een of meer van de in artikel 43/2, § 2 opgesomde doeleinden, de gegevens via de Kruispuntbank voor gegevensuitwisseling ontvangen in samengevoegde en geanonimiseerde vorm.
19. Bovendien wenst de Commissie, naar analogie met artikel 23 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de Privacywet, dat indien een publicatie van de studieresultaten wordt overwogen, er in het voorontwerp van decreet zou worden opgenomen dat deze resultaten niet openbaar mogen worden gemaakt in een vorm die identificatie van de betrokkenen mogelijk maakt.

20. Overigens zou een bepaling moeten ingevoegd worden die stelt dat passende technische en organisatorische maatregelen zullen genomen worden door het organisme dat belast is met de samenvoeging van de gegevens<sup>3</sup> om de omzetting van samengevoegde gegevens in persoonsgegevens te beletten.
21. Overeenkomstig de verkregen bijkomende informatie zal de tijdelijke bepaling, opgenomen in artikel 18 van het voorontwerp van decreet, die stelt dat in afwachting van de oprichting van de Kruispuntbank voor gegevensuitwisseling, de anonimisering en de codering van de gegevens zal uitgevoerd worden door de DGO 5, geschrapt worden aangezien het Decreet tot goedkeuring van het voormelde samenwerkingsakkoord van 23 mei 2013 op 1 januari eerstkomend in werking zal treden. De Commissie neemt hiervan akte. Bijgevolg kan in plaats daarvan in het ontwerp van decreet een bepaling worden opgenomen die stelt dat de samenvoeging en anonimisering van de gegevens zal uitgevoerd worden door de Kruispuntbank voor gegevensuitwisseling.
22. Momenteel is er in het ontwerp van decreet geen enkele bewaringstermijn voor de gegevens bepaald. Overeenkomstig artikel 4, § 1, 5° van de WVP mogen de gegevens, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, niet langer worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt noodzakelijk is. Volgens de afgevaardigde ambtenaar lijkt een termijn van 10 jaar relevant aangezien men de evolutie van de werknemers van de sector moet kunnen opvolgen in de tijd om hun turn-over te kunnen bestuderen alsook de mobiliteit tussen de subsectoren van de non-profitsector. De motivering voor een dergelijke termijn lijkt correct. Bijgevolg beveelt de Commissie aan dat in het voorontwerp van decreet een bepaling zou worden ingevoegd waarin deze bewaringstermijn wordt bepaald.
23. Tot slot herinnert de Commissie er in het algemeen aan dat het principe van beveiliging van verwerkingen van persoonsgegevens vervat in artikel 16 van de Privacywet, de verantwoordelijke van de verwerking verplicht tot het nemen van passende technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens die hij verwerkt te beveiligen en zich te wapenen tegen het afwijken van het doeleinde. De Commissie verwijst in dit verband naar de "Referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke

---

<sup>3</sup> Volgens de afgevaardigde ambtenaar de Kruispuntbank voor gegevensuitwisseling

verwerking van persoonsgegevens" die beschikbaar zijn op haar website<sup>4</sup> alsook naar haar aanbeveling uit eigen beweging 01/2013 van 21 januari 2013 betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken. Indien er voor de implementering of de bewaring van de databank beroep zou gedaan worden op een onderaannemer moeten de bepalingen met betrekking tot het afsluiten volgens de regels van een overeenkomst met een onderaannemer eveneens nageleefd worden. In dat geval dient de verantwoordelijkheid van de onderaannemer bepaald te worden en expliciet overeengekomen te worden dat de onderaannemer en de personen die optreden onder zijn gezag in het raam van de specifieke opdracht van onderaanneming uitsluitend mogen optreden volgens de richtlijnen van de verantwoordelijke voor de verwerking.

## **OM DEZE REDENEN,**

### **De Commissie**

- Brengt een gunstig advies uit op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de volgende opmerkingen:
  - i. dat de nodige stappen worden ondernomen opdat de DGO 5 voorafgaand aan enige inzameling zou gemachtigd worden om het identificatienummer van het RR te gebruiken (considerans 10);
  - ii. dat de soorten diensten zouden bepaald worden die verplicht worden persoonsgegevens mee te delen (considerans 14);
  - iii. dat in het ontwerp van decreet wordt verduidelijkt dat enkel de personeelsleden van de DGO die functioneel nood hebben aan een toegang tot de brutogegevens van de werknemers toegang zullen krijgen tot de volledige databank (considerans 13);
  - iv. dat artikel 43/5 van het ontwerp zou worden aangepast waarbij zou worden voorzien in een uitzondering op de toepassing ervan indien er een toelating is om de gegevens in te zamelen bij authentieke bronnen (considerans 15);
  - v. dat artikel 43/6 1<sup>ste</sup> streepje wordt aangepast zodat de mededelingen van gegevens aan de Regering enkel plaatsvinden in samengevoegde of geanonimiseerde vorm (considerans 18);
  - vi. dat de publicatie van de studieresultaten in een vorm die identificatie van de betrokkenen mogelijk maakt verboden is (considerans 19);



- vii. dat een bepaling wordt ingevoegd die het nemen van specifieke maatregelen oplegt om de omzetting van samengevoegde gegevens in persoonsgegevens te beletten (considerans 20);
- viii. dat een bewaringstermijn voor de gegevens zou worden ingevoegd (considerans 22).

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere